

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

7. De impedimento disparitatis cultus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

obitum conjugis. Quando ergo intercedit promissio matrimonij inter adulterum, & adulteram, cum copula, siue antecedenti, siue consequenti promissionem, tunc est impedimentū, vt contrahere nequeant; vt habetur de eo, qui dux. vxor. quam polluit, & c. significasti.

Quartus casus est, cū vnus coniugum, qui per verba de presenti contraxerunt, matrimonium cum alio contrahit etiam de presenti, & habent copulam, tunc etiam, mortuo priori coniuge, isti non possunt contrahere. Sed aduerte, quod sunt duæ conditiones necessariae, vt sit hoc impedimentum.

Prima est, vt intercedat, vel intercesserit copula cum secunda, aliàs, non est impedimentum.

Secundum est, quod vterque sit conscius criminis: si enim alter ignorabat esse coniugatū, tunc non est impedimentum. Habetur hic casus, c. propositum: & cap. veniens, de eo, qui dixit, quam polluit per adulter. continetur impedimentum hoc criminis. Et hæc satis de hoc.

De impedimento disparitatis cultus.

CAPVT VII.

Quatuor sunt notanda circa impedimenti huius intelligentiam.

Primum est, non baptizatus non potest contrahere cum baptizata; nec non baptizata cum baptizato; & si contrahant, nullum est matrimonium, 28. quæst. 1. can. Caue. Quamuis autem non baptizatus, seu baptizata sint Catholici, & fidem habeant, adhuc non est matrimonium, vt tenent doctores; vnde, cum hæretico, vel hæretica, aut apostata, vel excommunicata, peccatum esset contrahere, tamen tenet matrimonium, vt habet Glossa communiter recepta, cap. non oportet. 28. quæst. 1. vnde fit, quod, si vnus fidelium coniugum incidat in hæresim, vel ad infidelitatem conuertatur, non dissoluatur matrimonium, vt habetur c. quanto, de diuortijs.

Secundum est, quando infideles coniuges ad Christianismum conuertuntur, tunc in suo matrimonio debent perseuerare, quamuis contraxerint contra ius canonicum, dummodo non

do non

do non habeant aliquid contra ius naturæ. Hoc habetur, cap. gaudemus, de diuortijs, vbi notat Papa; quòd si in secundo, vel tertio, vel quarto gradu contraxerunt, adhuc debent manere, quia hi gradus sunt prohibiti iure canonico, quod non obligat infideles. At si in primo contraxerunt pater cum filia, filius cum matre, soror cum fratre, sunt separandi, quia est contra ius naturæ, & à principio nullum fuit matrimonium, etiam antequam conuerterentur. Vnde illi, qui duxerunt plures vxores, si conuertantur, non possunt retinere, nisi primam, cum qua debent manere, quamuis dederint illi repudium. Quòd si ista non conuertatur, tunc possunt de nouo eligere vnã ex conuersis, cum qua contrahant nouum matrimonium.

Tertium est, cum vnus infidelium coniugum conuertitur, altero manente in infidelitate, tunc, si infidelis non vult cohabitare cum conuerso, aut si vult, non id vult, nisi vt inducat in aliquod mortale, aut retrahat in infidelitatem: hoc enim modo dicitur velle habitare cum iniuria Creatoris, cum aliquid petit, quod est peccatum; tunc conuersus potest illum relinquere, & cõtrahere cum altero in Christiana religione. Quando verò coniux infidelis vellet contrahere, relinquendo conuersum in sua libera voluntate seruiendi Creatori, non est relinquendus, iuxta illud Pauli: *Si quis frater vxorem habet infidelem non dimittat illam.* Hoc totum habetur e. gaudemus, de diuortijs.

Quartus est, cum vnus tantum infidelium conuertitur, tunc, si Iudæi sunt, quicumque conuertatur, siue vir, siue femina, paruuli filij debent sequi conuersum, & separandi sunt ab infideli. Ita habetur 28. quaest. 1. c. Iudæi. Et idem dicendum est de alijs infidelibus, qui serui, vel mancipia sunt Christianorum. At verò de alijs infidelibus, liberis, & dominis seruorum, tunc filij sequuntur patrem conuersum, non matrem, c. ex literis, de conuersio. infidel. Hæc intelligo de filijs ante usum rationis; nam de adultis, non sic, sed relinquendi sunt in sua libera voluntate: fides enim sine coactione est prædicanda infidelibus.